

การพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตอาโวคาโดคุณภาพ (ระยะที่ 2)

นายกฤษพร ศรีสังข์^{1/}   นางสาวจิตอาภา จิจุบาล^{2/}   นายอนันต์ ปัญญาเพิ่ม^{3/}
นางลัดดาวัลย์ อินทร์สังข์^{4/}   นายสมศักดิ์ ศิริพลตั้งมั่น^{5/}   นางสาวธารทิพย์ ภาสบุตร^{5/}
นายสุพัฒน์ธนกิจ โพธิ์สว่าง^{3/}   นายมณฑิยา แสนตะหมื่น^{6/}   นางสาวศศิมา เมืองแก้ว^{7/}
นางธัญพร งามงอน^{1/}   นางสาววณิชญา ฉิมนาค^{1/}   นางสาวเมรินทร์ บุญอินทร์^{1/}
นางสาวมนัสกร ฉิ่งวังตะกอ^{1/}

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตอาโวคาโดคุณภาพ (ระยะที่ 2) ดำเนินการระหว่างปี 2561-2564 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สายต้นอาโวคาโดที่ให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี 2 สายต้น และได้สายต้นต่ออาโวคาโดที่มีความทนทานต่อโรครากเน่า โคนเน่า และเทคโนโลยีการผลิตอาโวคาโดคุณภาพของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ วิธีการจัดการเพลี้ยไฟ วิธีการจัดการทรงพุ่มที่เหมาะสมของอาโวคาโด และข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์และฤดูกาลให้ผลผลิตของอาโวคาโดพันธุ์การค้าจากแหล่งปลูกต่าง ๆ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้ 1. วิจัยและพัฒนาพันธุ์ จำนวน 2 การทดลอง คือ 1.1 เปรียบเทียบสายต้นอาโวคาโดที่คัดเลือกได้ในแหล่งต่างดำเนินการปี 2561-2564 ในแปลงวิจัยของศูนย์วิจัยเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์ ศูนย์วิจัยหลวงเชียงใหม่ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี และแปลงเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สายต้น KK#4, CM#2 และ CM#3 ที่มีแนวโน้มในการเจริญเติบโตที่ดี ให้ผลผลิตและคุณภาพสูงตรงตามความต้องการของตลาด 1.2 คัดเลือกสายต้นอาโวคาโดในแหล่งปลูกต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับเป็นต้นต่อ โดยการนำต้นเพาะเมล็ดจากต้นที่คัดเลือกได้ปลูก เชื้อรา *Phytophthora cinnamomi* คัดเลือกต้นที่ทนทานต่อโรค พบว่า สายต้นอาโวคาโดที่มีศักยภาพในการเป็นต้นต่อที่ดีในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ สายต้น SKK#3, SKK#1 และ SKK#2 ในพื้นที่ปลูกจังหวัดเชียงใหม่ คือ SCM#1 และ SCM#1 2. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต จำนวน 3 การทดลอง คือ 2.1 ศึกษาการจัดการทรงพุ่มอาโวคาโด ดำเนินการในแปลงเกษตรกรพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การตัดแต่งกิ่งแบบเปิดกลางความสูง 7 เมตร ในระยะปีที่ 2-3 หลังการตัดแต่งกิ่ง ส่งผลให้ต้นอาโวคาโดมีปริมาณทรงพุ่ม ปริมาณการออกดอก และผลผลิตสูงที่สุด แต่ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับต้นอาโวคาโดที่ไม่ได้ตัดแต่งกิ่ง ทั้งนี้ การตัดแต่งกิ่งต้นอาโวคาโดแบบเปิดกลางที่ ความสูง 5 เมตร ส่งผลให้ต้นอาโวคาโดมีปริมาณทรงพุ่มที่ลดลงและมีปริมาณการออกดอกที่ลดลงในปีแรกหลังการตัดแต่งกิ่ง 2.2 ศึกษาวิธีป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในอาโวคาโด พบว่า สารป้องกันกำจัดแมลง spinetoram, imidacloprid และ etofenprox สามารถลดจำนวนเพลี้ยไฟที่เข้าทำลายช่อดอกอาโวคาโดได้ดีกว่ากรรมวิธีอื่น ๆ และ 2.3 การศึกษา Phenology ของอาโวคาโดสายพันธุ์การค้าในแหล่งปลูกที่สำคัญ พบว่าพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ นิยมปลูกอาโวคาโด 5 สายพันธุ์ ได้แก่ Hass,

Peterson, Booth, Pinkerton และ Buccaneer พื้นที่จังหวัดตาก ปลูกอาโวคาโต 7 สายพันธุ์ ได้แก่ Buccaneer, Hass, Peterson, PeterHass, Booth-7, Pinkerton, และRuehle และในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปลูกอาโวคาโต 4 สายพันธุ์ ได้แก่ Hass, Peterson, Booth-7 และ Pinkerton ลักษณะใบอาโวคาโต แตกต่างกันไปตามลักษณะประจำพันธุ์ ส่วนสีพลาซันของดอกและการออกดอกอาโวคาโต มีลักษณะดอกเป็น 2 ลักษณะ คือ Type A และ Type B และระยะเวลาเก็บเกี่ยวอาโวคาโตแต่ละสายพันธุ์ที่มีสภาพแวดล้อมต่างกันส่งผลให้อายุเก็บเกี่ยวแตกต่างกัน

คำสำคัญ : อาโวคาโต สายต้น เทคโนโลยีการผลิต สีพลาซัน การเก็บเกี่ยว

รหัสทะเบียนวิจัย 01 -180 -61 -01 -01 -00 -01 -61 , 01- 180 -61 -01 -01 -00 -02 -63

01 -180 -61 -01 -02 -00 -01 -61 และ 01 -180 -61 -01 -02 -00 -03 -63

---

^{1/}ศูนย์วิจัยเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์

^{2/}สังกัด สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก

^{3/}ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่

^{4/}สถาบันวิจัยพืชสวน

^{5/}สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

^{6/}ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน

^{7/}ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี